

efter man er særdeles tilbageholdende med at anvende tvang i behandlingen, opretholdes.

Rådet er desuden enig i, at der ikke bør åbnes mulighed for at anvende psykiatrilovens regler om anvendelse af fysisk magt i form af indgivelse af et beroligende middel, jf. psykiatrilovens § 17, stk. 2, på indsatte i Anstalten ved Herstedvester.

På den baggrund foreslår rådet, at der som § 45 i rådets lovudkast indsættes en bestemmelse om sundhedsmæssig bistand, der med enkelte redaktionelle ændringer svarer til § 43 i arbejdsgruppens lovudkast.

I § 45, stk. 1, fastsættes det, at en indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand.

§ 45, stk. 2, indeholder en bemyndigelse for justitsministeren til efter forhandling med sundhedsministeren at fastsætte regler om tvangsbehandling i Anstalten ved Herstedvester af indsatte, der opfylder betingelserne for tvangstilbageholdelse i psykiatriloven, og som ikke kan overføres til en almindelig psykiatrisk afdeling.

Efter § 45, stk. 3, skal behandlingen ske i overensstemmelse med reglerne i psykiatriloven, herunder også for så vidt angår adgang til at klage over anstaltens beslutning om tvangsbehandling til patientklagenævnet. Patientrådgiver skal dog kun beskikkes, hvis den pågældende ikke i forvejen har en bistandsværg efter straffelovens § 71.

De nævnte bestemmelser suppleres i § 45, stk. 4, af en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om sundhedsmæssig bistand til indsatte.

Forslaget i § 45 indebærer i forhold til de nugældende regler mv. en lovfæstelse af indsattes ret til sundhedsmæssig bistand.

Endvidere giver bestemmelsen mulighed for at fastholde den gældende (restriktive) praksis med hensyn til tvangsbehandling i Anstalten ved Herstedvester.

Med bestemmelsen tilsigtes ikke ændringer med hensyn til retsstillingen for indsatte, der under afsoningen af frihedsstraf tvangsmæssigt eller frivilligt overføres til en psykiatrisk afdeling for kortere eller længere tid med henblik på behandling. Den indsatte vil derfor fortsat under opholdet på den psykiatriske afdeling være omfattet af psykiatrilovens regler med de modifikationer, der følger af, at der er tale om fortsat strafafsoning, jf. herved pkt. 5.6.11.1. ovenfor.

Om frivillig overførsel til psykiatrisk afdeling henvises i øvrigt til § 78 i rådets lovudkast, der træder i stedet for straffelovens § 49, stk. 2, jf. pkt. 5.11.2. nedenfor.

5.6.11.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets udkast til bestemmelse om indsattes adgang til sundhedsmæssig bistand. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 45.

5.7. Indsattes kontakt til samfundet uden for institutionen

5.7.1. Udgang

5.7.1.1. Gældende ret

Ved udgang forstås et under straffuldbyrdelsen tilladt fravær fra institutionen i et bestemt tidsrum. Dette tidsrum medregnes i straffetiden. Udgang adskiller sig herved fra strafafbrydelse, hvor fraværet fra institutionen ikke medregnes i straffetiden, jf. pkt. 5.10. nedenfor.

Regler om udgang til indsatte, der afsoner fængselsstraf, blev indført ved lov nr. 212 af 4. juni 1965 om ændringer i borgerlig straffelov (Konfiskation, fuldbyrdelse af frihedsstraf mv.). Baggrunden for lovændringen var de erfaringer, der gennem en årrække var indvundet med hensyn til meddelelse af udgangstilladelse til indsatte i ungdomsfængsler og arbejdsdshus samt forvarede. Lovændringen indebar, at der på linie med retstilstanden i Norge og Sverige blev indført hjemmel til udgang for alle indsatte som et normalt led i straffuldbyrdelsen.

Straffeloven indeholder i § 36 en almindelig bestemmelse om udgang og i § 35 en særlig bestemmelse om udgang til arbejde og undervisning.

Efter § 36 kan der, når særlige omstændigheder taler for det, meddeles den dømte udgangstilladelse for et kortere tidsrum. Til personer, der udstår længerevarende fængselsstraf, kan sådan tilladelse endvidere meddeles, når det må anses for formålstjenligt med henblik på den pågældendes behandling, herunder forberedelse af vedkommendes løsladelse. Udgangstilladelse kan kun meddeles, når fare for misbrug ikke antages at foreligge.

Med § 36, 1. pkt., sigtes til udgangstilladelser, der er begrundet i humane hensyn, f.eks. alvorlig sygdom eller dødsfald i den nærmeste familie.

§ 36, 2. pkt., er begrænset til indsatte med længerevarende fængselsstraffe og sigter på udgangstilladelse med behandlingsmæssigt formål. Udgangstilladelse i medfør af denne bestemmelse kan navnlig gives af hensyn til, at den indsattes forbindelse med familien bevares eller genetableres, og at den pågældende får mulighed for selv at søge arbejde eller i øvrigt forberede sin løsladelse.